

curavit **Eberhard Nestle**. Editio Quarta Recognita. 1912. Taschenausgabe in 24°; XXXIII. + 657 + 665 str. Stoji: u platnu 3 Mk. a u koži 4'50 Mk. Dobiva se preko: Privilegierte Württembergische Bibelanstalt u Stuttgart-u.

U novije se doba počelo sa svih strana baviti sa proučavanjem sv. Pisma. Svjetovnjaci i klerici se natječu na bibličnom polju. Smijemo li reći, da se napreduje na svim područjima znanosti, to pogotovo smo dužni reći o bibličnom području. Najboljim je svjedokom naslovno izdanje Novoga Zavjeta na grčkom i latinskom uporedice. Eberhard Nestle, vrstni poznavaoč bibličnih nauka, izdao je taj Novi Zavjet sa svom mogućom spremom nepristrane kritike. Ovo izdanje sadržaje čitanja svih važnijih rukopisa Novoga Zavjeta. Okrajne paralele daju stručnjaku prigodu, da si sam stvori sinoptičnu sliku novozavjetnih knjiga. Osvrt na pučku grččinu apostolskih vremena u popratnoj riječi očituje Nestle-a vrijednim i stalnim rukovodiocem po novozavjetnim knjigama. Pošto je ovo izdanje skroz znanstveno i najzgodnije od svih dojakošnjih, to se s punim pravom može preporučiti na osobiti način gg. svećenicima i učenicima bogoslovnih i bibličnih nauka.

A. L. Gančević O. F. M.

1. **Babylon**. Zur Stadtgeschichte und Topographie. Von **Anton Baumstark**. Mit einem Plane und einer Kartenskizze im Text. 34 stupca in 8°.

2. **Constantinopolis**. Abriss der Topographie und Geschichte. Von **Eugen Oberhammer**. Mit einem Plan und einem Querschnitt. 30. str. in 8°.

3. **Athen** von **Curt Wachsmuth**. Mit einem Plan. 36 str. in 8°.

Tri gornje malene ali znanstvene

knjižice otiskane su napose iz svjetske „Pauly-Wissowas Realencyclopädie der klassischen Altertumswissenschaft“, koju izdaje glasovita njemačka knjižara, s nazivom: J. B. Metzlerscher Verlag u Stuttgartu. Knjižice nam dolaze u zgodno vrijeme. Ne moramo samo misliti na sadašnjost pri uzimanju tih djela dafi i na prošlost. Tri grada kao što su: Babylon, Carigrad i Atena nekoč su igrali najveću ulogu pri pojavi kulture. Ko nezna, da je Babylon zbog svoje veličine i bogatstva, jakosti svojih utvrda, sjaja svojih zgrada bio uzorom istočnog velegrada Rimljanima i Grcima? Isto vrijedi za Carigrad i Atenu. U ovim gradovima nalazimo životnu bit pojedinih naroda. Iz njihova orisa upoznajemo stanje starodrevne naobrazbe i vjere. Promjene u životu tih gradova poučaju nas u našem privatnom životu: sad susrećemo procvat, sad pad misli po tim gradovima. Na koncu čitanja moramo se pitati za razloge tih promjena. Pisci pojedinih knjižica pružaju u najfinijem načinu ono što izdiže te historične gradove, koji opet počinju da se povrate na slavu svoje prošlosti. Svako je djelo obrađeno prema modernim zahtjevima jedne monografije, te stoga bogoslov i filolog nalaze najljepšu graduu za unapređenje svojih studija.

V. L. Gančević O. F. M.

Groag Edmund: Aurelianus.

(Sonder-Abdruck aus Pauly-Wissowas Realencyclopädie der klassischen Altertumswissenschaft, Bd. V.), J. B. Metzlerscher Verlag, Stuttgart. 74 stupca in 8°.

Život rimskog česara L. Domicija Aurelijana zahvaća jedno od najkritičnijih vremena kat. Crkve. Rođen po svoj prilici u starom Sirmiju na 9. septembra god. 214. ili 215., posveti se vojničkom zanimanju. Sa vojničkom srećom dobije carstvo, u kojem navijesti borbu kršćanstvu. Kršćanski ga pisci nazivaju: vesanus et praeceps (Lactantius, De morte persecutorum) i *φλοξ πάντων ἀδικημάτων* (Pseudo-Const. Magn. oratio ad syn. 24.). Učeni Groag niže sve poznate događaje za njegova vladanja tako te ne manjka ništa što bi savremena kritika mogla zamjeriti.

Osoba, djelatnost i značaj cara Aurelijana, koji bje umoren god. 275., opisano je po Groag-u zamjernom spretnošću. Ovu radnju najviše preporučujemo zbog jezgrovitog sadržaja svih prilika, koje su bilo kako utjecale na Aurelijana ili s njim u bilo kakom snošaju postojale.

A. L. Gančević O. F. M.

Waffen des Lichtes. Gesammelte Kriegsreden von Dr. Michael von Faulhaber, Bischof von Speyer. 1915. 12°. VI. + 182. str. Naručuje se kod: Herdersche Verlagshandlung, Freiburg im Breisgau, uz cijenu Mk. 1'60.

Presvijetli speyerski biskup dr. Faulhaber nudi s ovom knjigom nekoliko svojih besjeda, što no ih je upravio junačkim vojnicima prigodom njihova polaska na bojno polje. Presvj. pisac u svim svojim govorima naglašava uzvišenost kršćanskog morala. To je prvi uslov snage i pobjede domovine. Vojnicima neka je uzor i vodič sam Isukrst, mišljenje je presv. spisatelja, i onda je osigurana trajna pobjeda morala i religije nad nemoralom i nevjerstvom. To je oružje svijetla, po kojemu je i knjiga dobila naslov „Waffen des Lichtes“. S ratom se rane otvaraju, ali ih treba kršćanskim samoprijegorom cijeliti. Mgr. Faulhaber uči vojnike, kako da se vladaju prema materijalizmu i sabbatizmu, otrovu modernog društva. Žetva će najberićetnija biti nakon rata u vršenju čudoredno-vjerskih dužnosti. Takim su mislima isprepleteni svi govori, što se nalaze u ovoj knjizi, za koju nam riječi manjkaju pri njenom pravom i dostojnom preporučivanju.

A. L. Gančević O. F. M.

Tongelen Dr. Joseph von Golgatha. Zwei Zyklen Fastenpredigten nebst je einer Osterpredigt. U 8-ni str. VIII. + 174. Freiburg und Wien. Herdersche Verlagshandlung. Cijena broš. 2 K 50.

Knjiga sadržaje dva skupa korizmenih propovijedi. U prvom su skupu

propovijedi o ljubavi Kristovoj, i to spram vojnika, koji su ga mučili, spram Židova, koji su njegovu smrt od Pilata tražili, spram pokajnika razbojnika, spram Marije Magdalene, spram sv. Ivana i spram Majke svoje. Propovijed za veliki petak govori o ljubavi Kristovoj spram cijelog roda ljudskoga, a propovjed na uskras raspravlja o pozdravu uskrsloga Spasitelja „Mir vama“, koji je pozdrav dragocjeni dar ljubavi ljudima i preko groba. U drugom skupu ovih propovijedi govor je o ostalim vrlinama Propetoga, kao o poniznosti, siromaštvu, miroljubivosti, jakosti, poslušnosti, odanosti u volju Božju. Isti pisac izdao je već tri skupine korizmenih propovijedi o muci Isusovoj na maslinovoj gori, u Jeruzalemu, na putu do Kalvarije, a sada govori o muci Isusovoj na samoj Golgoti. Odatle i naslov knjizi.

Pisac gradi ove svoje propovijedi na biblijskom izvještaju i uporavlja na naše prilike. Treba naime da iz muke Isusove crpimo korist za naš život. Kako Nijemci nijesu u opće majstori u govorništvu, tako ni ove propovijedi nijesu nipošto uzor-propovijedi, ali dobre su i dosta originalne.

Dr. Josip Pazman.

Widmar Prof. dr. Constantin. Kriegspredigten. Ansprachen und Betrachtungen aus den Tagen des Weltkriegs 1914./15. Innsbruck 1916. u 8-ni str. 216. Cijena broš. 2 K.

Suradnici homiletskoga časopisa „Haec loquere et exhortare“ priredili su posebno izdanje ratnih propovijedi, što ih pisac sastavio kao glavni urednik pomenutog časopisa. U nakladnoj knjižari Felicijana Raucha u Innsbrucku izašao je već šesti svezak ovakovih propovijedi. Ovaj svezak sadržaje 1 propovijed za vrijeme adventsko, dvije za božić, 6 za staru godinu, 3 za novu godinu, tri za korizmu, šest o problemu boli, i tri propovijedi, koje će se moći držati kad bude mir sklopljen. U ove 24. propovijedi imade bez dvojbe mnogo dobro zrnca, pa se već poradi toga, a i poradi aktualnosti svoje mogu preporučiti.

Dr. Josip Pazman.